

Et godt læringsmiljø

Det gjør vondt å innrømme feil og la det bli grunnlag for læring, men gjør det likevel, skriver Trond Albert Skjelbred, partner i NOR PR.

Læringsmiljø er summen av alle de forhold som kan tenkes å virke inn på elevens muligheter til å tilegne seg kunnskap samt fysisk og psykisk helse.

Kilde: Wikipedia

På 1860-tallet dokumenterte den franske offiseren og teoretikeren Ardant du Picq en utbredt tendens blant soldater til å fyre av våpnene harmløst opp i luften. Slik ble skudd løsnet som forventet, men ingen skadd. I Vietnam ble mer enn 50.000 kuler skutt for hver fiendtlige soldat som ble drept. Under 2. verdenskrig var det kun 85 prosent av de amerikanske soldatene som skjøt for å drepe. De øvrige siktet bevisst til siden for målet i den hensikt å bomme. Selv når alt han har kjært står på spill, vil gjennomsnittsmannen ikke drepe. Ved hjelp av ulike treningsmetoder har man klart å overkomme dette, og øke andelen av dem som skyter for å treffe. Forskning viser at det er veldig få mennesker som dreper andre mennesker på bakgrunn av en overordnet visjon, tro eller en opphøyd leder for et land. Det som virkelig betyr noe, er samholdet i den nære gruppen og det å bli respektert av medlemmene i gruppen og dennes leder.

Kan vi bruke disse dystre forskningsresultatene til noe positivt? Ja. Stikkordet er nærhet.

De samme prinsippene gjelder i arbeidslivet, i familien, på skolen og i livet for øvrig. Som leder, forelder, bror, søster eller lærer er det å legge til rette for et godt læringsmiljø noe av det viktigste du kan bidra med for dine omgivelser. Et godt læringsmiljø er preget av trygghet, varme, inkludering, omtenkksomhet, vennlighet,

raushet, kunnskapsdeling, åpenhet, klokskap, kjærlighet og humor, men også krav, tempo, forventninger og individuell tilpasning. "Det er urettferdig å behandle folk likt", sa den tidligere landslagsspilleren og bohemmen, Erik «Myggen» Mykland, og han hadde rett.

Det er rom for å feile i et godt læringsmiljø. Fokuset er på læringen og da blir åpenhet rundt feil også viktig. Sykehusdirektør Just Ebbesen ved Sykehuset Østfold har stått for den mest ekstreme formen for læring via åpenhet jeg kan huske å ha sett. Han varslet i 2011 at feil og rutinesvikt ikke lenger skulle holdes innen husets fire vegger, men legges ut på nett. "Vi ønsker størst mulig åpenhet. Vi tror at åpenhet kan gjøre at de ansatte vil rette opp feil og lære av det som har skjedd", sa Ebbesen til VG i 2011. Han hadde blant annet blitt inspirert av Karolinska Universitetssykehus i Stockholm, som skriver og legger ut rapporter om feil som begås der pasientene er anonymiserte. Telefonnummeret til aktuell overlege legges også ut.

"Åpenhet er ofte en forutsetning for å avdekke feil. De virksomhetene som er flinke til å avdekke feil, har også de beste forutsetningene for å rette opp og forebygge feil", sa Morten Sletteby, jurist ved Helsetilsynet Østfold i den samme VG-saken.

I halvannet år har Sykehuset Østfold publisert meldinger på sine nettsider hver gang en uønsket hendelse har oppstått. Ifølge Ebbesen er full åpenhet viktig for at sykehuset skal ha tillit i befolkningen. Åpenheten er en erklæring om at ingen saker skal være gjemt eller glemt, og at sykehuset skal arbeide uavbrutt med å fore-

bygge lignende hendelser i fremtiden. Nå følger Ahus og Haukeland Universitetssykehus etter.

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen sa til NRK P2 like før jul i fjor at rektorene har landets viktigste lederjobber. I den samme saken uttalte rektor Anne Helga Jarnholt ved Skøyen skole: "Der elever lærer, har de det bra. Der elever har det bra, lærer de." Min eldste sønn, Albert (11), fortalte meg en kveld at han måtte opp på tavlen i matematikktimen foran alle de andre elevene for å gjennomgå et regnestykke han ikke skjønnte. "Hvorfor måtte du det?" spurte jeg, som trodde skolen var ferdig med den slags pedagogikk. "Fordi jeg ville lære regnestykket", svarte Albert. En uvanlig og uredd holdning, som gjorde meg både overrasket og stolt. Normalt er det elever som kan regnestykkene som ivrer etter å vise klassen hvor flinke de er og ikke for at de skal lære noe selv. Dette forteller meg også at læreren har klart å skape et godt læringsmiljø hvor elevene føler seg trygge og ikke er redde for å dumme seg ut for hverandre. Hit har jeg lyst til å sende mine barn.

En ettermiddag da Albert var to år gammel og satt foran TVen hjemme, måtte han et nødvendig ærend. Da han kom tilbake, hadde onkelen plassert seg i stolen bak. Albert satte seg ned foran TVen igjen, snudde seg, og sa: "Ser du?"

Du er aldri for ung til å være inkluderende, ha empati og til å se andre.

NESTE NUMMER:

Jan Ketil Arnulf, Handelshøyskolen BI